

Nr 29

Utlåtande i anledning av väckt motion angående bostadsförhållandena i Sverige för i utlandet tjänstgörande svenska medborgare.

Tredje lagutskottet har behandlat en i riksdagens andra kammare väckt och till lagutskott hänvisad motion, nr 277, av herr *Rimmerfors*.

I motionen hemställas, »att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om utredning och förslag till sådana ändringar av hyreslagstiftningen, att bostadsförhållandena underlättas för i utlandet tjänstgörande svenska medborgare vid återvändandet till hemlandet».

Beträffande motionens fullständiga innehåll får utskottet, i den mån redogörelse ej lämnas i det följande, hänvisa till motionen.

Över motionen har utskottet på sätt föreskrives i § 46 riksdagsordningen inhämtat yttranden från bostadsstyrelsen och statens hyresråd. På begäran av utskottet har yttrande därjämte avgivits av Utlandssvenskarnas förening.

Gällande bestämmelser m.m.

Genom *lagen den 19 juni 1942 om hyresreglering m. m.*, som genom lag den 31 maj 1963 förlängts att gälla t. o. m. den 31 december 1965, har stadgats begränsning av hyrans storlek för flertalet lägenheter, möjlighet till tvångsförlängning av hyresavtal och reglering av vissa andra hyresförhållanden. Lagen äger enligt 1 § tillämpning i varje stad, köping eller municipalsamhälle, som vid 1942 års ingång hade minst 2 000 invånare, där ej Konungen annorlunda förordnar, så ock i annan tätbebyggd ort, som Konungen bestämmer. Konungen äger även bestämma, att lagen i ort där den gäller skall äga tillämpning endast i fråga om visst eller vissa slag av lägenheter.

Enligt 7 § äger hyresnämnd, därest hyresvärd uppsagt hyresavtal utan att hyresrätten är förverkad, på framställning av hyresgästen förklara uppsägningen ogiltig, såframt den finnes strida mot god sed i hyresförhållanden eller eljest vara obillig. Samtycker hyresgästen härtill, kan nämnden även förlänga hyresförhållandet mot den hyra som hyresvärden enligt de i lagen

närmare angivna bestämmelserna äger betinga sig och på de villkor i övrigt som finnes skäligen.

Är hyresavtal slutet för bestämd tid utan förbehåll om uppsägning och har hyresgästen i skäligen tid givit hyresvärden till känna, att han önskar behålla lägenheten efter den avtalade hyrestidens slut, äger hyresnämnden enligt 8 §, där hyresvärden vägrar att förlänga hyresförhållandet, på framställning av hyresgästen förordna därom, såframt hyresrätten ej är förverkad och hyresvärdens vägran finnes strida mot god sed i hyresförhållanden eller eljest vara obillig. I fråga om hyresvillkoren vid sådan förlängning skall vad i 7 § stadgas äga motsvarande tillämpning.

I 8 a § finnes vissa bestämmelser om övertagande av hyresrätt i vissa fall, såsom vid hyresförhållanden beträffande lägenhet, som förhyrts av två eller flera gemensamt.

Frågan om hyresrättens förverkande behandlas i 32 § *allmänna hyreslagen*. Däri stadgas att hyresrätten är förverkad och hyresvärden berättigad att uppsäga avtalet i bl. a. det fall då hyresgästen utan hyresvärdens medgivande överlåter lägenheten till annan. Är vad som lägges hyresgästen till last av ringa betydelse må dock ej hyresgästen skiljas från lägenheten.

Såsom ett komplement till hyresregleringslagen har genom *lagen 19 juni 1942 om kontroll av upplåtelse och överlåtelse av bostadsrätt m. m.* införts reglering av lägenhetsförvärv, som grundats på bostadsrätt och andra former av bostadskooperation. Lagen äger tillämpning i ort, där hyresregleringslagen gäller. Till hyresregleringslagen ansluter sig även *lagen den 15 maj 1959 med särskilda bestämmelser om makars gemensamma bostad*. Denna lag, vilken liksom hyresregleringslagen och bostadsrättskontrollagen gäller till och med den 31 december 1965, reglerar vid hemskillnad, äktenskapsskillnad och återgång av äktenskap förhållandet mellan efterlevande make och andra dödsbodelägare, allt såvitt angår bostad som makarna eller en av dem förhyr, innehar med bostadsrätt eller äger.

För att möjliggöra en *avveckling av hyresregleringen* har Kungl. Maj:t genom lagändring, som trätt i kraft den 1 januari 1957, tillagts befogenhet att bringa hyresregleringen att upphöra i ort eller del av ort, där läget på bostadsmarknaden icke kräver fast reglering. Kungl. Maj:t äger vidare efter lagändring den 6 juni 1957 bestämma att lagen i den ort där den gäller skall äga tillämpning endast i fråga om visst eller vissa slag av lägenheter. Vidare gäller från den 1 januari 1957 *lagen den 7 december 1956 med vissa bestämmelser som skola iakttagas sedan hyresregleringen upphört*. I denna lag upptages såsom framgår av lagens rubrik bestämmelser för lösande av de övergångsproblem som kan uppkomma vid en avveckling av hyresregleringen. *Lagen den 7 december 1956 om rätt i vissa fall för hyresgäst till nytt hyresavtal*, i fortsättningen kallad *besittningsskyddslagen*, vilken gäller till och med den 31 december 1965, innehåller dels regler om besittningsskydd motsvarande bestämmelserna i 7, 8 och 8 a §§ hyresregle-

ringslagen, dels regler om bestämmande av hyresvillkoren, innebärande bl. a. att om parterna ej kan enas domstol skall ge tvingande föreskrifter därom. Besittningsskyddslagen skall med vissa undantag tillämpas på de orter där hyresregleringslagens bestämmelser om uppsägningstid icke gäller. Undantagna från lagens tillämpning är fall, då lägenhet upplåtits till bostad i en- eller tvåfamiljshus eller till bostad i möblerat skick eller då fråga är om upplåtelse från hyresgästs sida av del i förhyrd bostad.

Av bestämmelserna i sistnämnda lag må här beröras 1 §, vari stadgas rätt för hyresgäst att, då hyrestiden till följd av uppsägning eller eljest går till ända, erhålla nytt hyresavtal enligt vad i lagen närmare stadgas. Sådan rätt tillkommer dock icke hyresgäst

a) om hyresrätten är förverkad,

b) om hyresgästen eljest påtagligt eftersatt sina förpliktelser enligt hyresavtalet,

c) om hyresgästens behov av lägenheten måste anses ringa,

d) om hyresgästen själv lämnat anställning, varav upplåtelsen var betingad, eller eljest givit anledning till att anställningen upphört samt synnerliga skäl icke tala för att hyresgästen ändock bör äga rätt till nytt hyresavtal, eller

e) om i annat fall än nu sagts det icke kan anses strida mot god sed i hyresförhållanden eller eljest vara obilligt, att hyresvärden fordrar att hyresgästen skall avflytta.

Kunna hyresvärd och hyresgäst ej enas om nytt hyresavtal, åligger det enligt 4 § hyresgästen, där han vill åtnjuta sin rätt till sådant avtal, att väcka talan därom vid domstol senast tre veckor efter det han av hyresvärden mottagit skriftligt meddelande om att hyresvärden fordrar, att han skall avflytta. Har inom tid som nu är sagd tvisten hänskjutits till nämnd, som avses i lagen den 22 juni 1939 om medling i hyrestvister, må dock, om förfarandet inför nämnden icke leder till förlikning, talan väckas inom tre veckor efter det förfarandet inför nämnden avslutats. Försitter hyresgästen tid som i denna paragraf är sagd har han förlorat sin rätt till nytt avtal.

Även i vad avser lägenhet som innehas med bostadsrätt, föreligger viss begränsning i rätten att upplåta den till annan. Enligt 45 § *lagen den 25 april 1930 om bostadsrättsföreningar* äger nämligen bostadsrättshavaren icke utan tillstånd av bostadsrättsföreningens styrelse upplåta lägenheten till begagnande av annan än den som är medlem av förening. Upplåtes lägenheten utan sådant tillstånd kan nyttjanderätten till sådan lägenhet jämlikt 47 § förverkas.

Beträffande *bostadslångivningens inverkan på tillfälligt upplåten bostad* gäller följande enligt *bostadsstyrelsens anvisningar till 12 § bostadslånekungörelsen*.

Avser låntagaren att uthyra av honom bebott enfamiljshus eller av honom bebodd lägenhet i tvåfamiljshus skall han underrätta länsbostadsnämnden härom, därvid nämnden i fråga om enfamiljshus har att fastställa maximihyra. Nämnden må efter prövning av omständigheterna medge uthyrningen på i övrigt oförändrade lånevillkor om upplåtelsen varar, på jordbruksfastighet längst fem och i fråga om annan fastighet längst tre år. Lämnas icke sådant medgivande, skall nämnden föreskriva, att låntagaren skall av lånet inbetala en så stor del att resten motsvarar det lånebelopp, som skulle ha återstått om lånet från början bestämts till 15 procent av låneunderlaget.

Anvisningen utgör ett komplement till innehållet i 14 § nämnda kungörelse, vari utom annat stadgas, att enskild persons bostadslån för småhus ej må överstiga tjugo procent av låneunderlaget, då han själv skall bebo huset, och femton procent i annat fall om ej särskilda skäl till höjning föreligger.

I styrelsens anvisningar till 14 § bostadslånekungörelsen stadgas beträffande lån till bostadsrättsförening att, så länge bostadslån utestår oguldet, i bostadsrättsföreningens stadgar skall finnas bestämmelser av innebörd att bostadsrättshavare icke får utan medgivande av föreningens styrelse uthyra av honom innehavd lägenhet.

Frågans tidigare behandling

I de vid 1960 års riksdag väckta motionerna I:327 och II:409 föreslogs en utredning rörande stöd åt utlandssvenskarna. Bland annat berördes i motionerna bostadsfrågan, varvid framhölls att »ett starkt återhållande moment för den som överväger utomlandsanställning är, att han måste lämna sin bostad och vet med sig, att han under nu rådande förhållanden vid sin återkomst till landet kommer att få mycket stora svårigheter att skaffa sig en ny sådan. Det kan dröja årtal och han har ingen möjlighet att ställa sig i bostadskön, förrän han på nytt har blivit mantalsskriven i den ort, där han ämnar slå sig ner. Möjligheten att införa någon form av förhandsanmälan för utlandssvenskar bör undersökas.»

Allmänna beredningsutskottet, som icke särskilt till behandling upptog bostadsfrågan, uttalade i sitt av riksdagen godkända *utlåtande nr 26 år 1960* bl. a. följande.

Utskottet vill sammanfattningsvis framhålla, att framtiden torde komma att medföra ett ökat behov av utomlands verksamma svenskar, och utskottet finner det angeläget att utlandssvenskarnas villkor icke blir sådana att tillgodoseendet av detta behov äventyras. Utskottet anser dock icke att förslaget om en utredning, som hos sig skulle samla alla dessa frågor, är den väg som bör beträdas för att söka lösa de omfattande och olikartade problemen. Utskottet vill i stället, med beaktande av att vissa hithörande spörsmål redan är föremål för utredning, förorda, att de olika frågorna får upptagas till prövning vid behandlingen av de särskilda områden, där de hör hemma. Härvid finnes möjligheter att tillse, att utlandssvenskarna icke kommer i en missgynnad särställning. Samma synpunkter kan också gö-

ras gällande i lagstiftningsarbetet och vid myndigheternas ämbetsutövning.

Utskottet har alltså icke ansett sig böra tillstyrka den av motionärerna föreslagna utredningen men vill, med hänsyn till vikten av de av motionärerna upptagna problemen, hemställa, att riksdagen i anledning av de lika lydande motionerna I:327 och II:409 i skrivelse till Kungl. Maj:t giver till känna vad utskottet ovan anfört.

Genom beslut den 9 december 1960 har justitiedepartementet överlämnat tryckta exemplar av förenämnda skrivelse jämte utskottsutlåtandet till samtliga övriga statsdepartement för kännedom.

Offentliga utredningar

Enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 28 januari 1962 tillkallades sakkunniga med uppgift att utreda frågor rörande bostadsförmedlingens organisation och principer, vilka sakkunniga sedermera antagit benämningen 1962 års *bostadsförmedlingsutredning*. I direktiven anföres bl. a. följande (riksdagsberättelsen år 1963 s. 143).

Vid 1962 års riksdag väcktes en motion (II:373) om införande av obligatorisk bostadsförmedling. Vidare väcktes motioner (I:192 och II:246) med yrkande om en utredning angående bostadsförmedlingens organisation och principer. Yrkandet om obligatorisk bostadsförmedling avvisades av riksdagen. I den andra frågan anförde allmänna beredningsutskottet (utlåtande nr 37), att ett klarläggande av vissa förhållanden inom bostadsförmedlingen och en undersökning av möjligheterna att vidtaga olika åtgärder skulle betyda ett stöd för kommunerna i strävandena att göra bostadsförmedlingen så effektiv som möjligt. Utskottet förordade därför en utredning beträffande vissa frågor på bostadsförmedlingens område.

Om utredningen anförde utskottet bl. a., att en första uppgift skulle bli att kartlägga rådande förhållanden. Utredningen, som borde vara förutställningslös, borde pröva möjligheterna att nå större enhetlighet i de av bostadsförmedlingarna tillämpade bedömningsnormerna vid tilldelning av lägenheter åt bostadssökande. Vid denna prövning borde beaktas exempelvis att sociala hänsyn och behov av särskild arbetskraft på vissa orter kan föranleda avsteg från den tidsmässiga turordningen i bostadskön. Utredningen borde också ta upp frågan hur bostadsförmedlingarna skall få bättre tillgång till lägenheter. Obligatorisk bostadsförmedling borde dock ej införas. Utredningen borde vidare pröva möjligheterna att åstadkomma en effektivt organiserad interkommunal förmedling. Slutligen borde övervägas hur den offentliga insynen i förmedlingarnas verksamhet lämpligen bör ordnas.

Riksdagen biföll utskottets förslag (rskr nr 209).

Den av riksdagen begärda utredningen bör nu komma till stånd. Utredningsmännen bör bedriva sitt arbete enligt de nyss återgivna, av riksdagen uppdragna riktlinjerna.

Den 29 november 1963 gavs åt utredningen tilläggsdirektiv av följande lydelse (riksdagsberättelsen år 1964 s. 387).

Behovet av en samordnad och effektivare bostadsförmedling inom framför allt Storstockholmsområdet har efter hand blivit alltmer accentuerat. Det synes angeläget, att möjligheter skyndsamt skapas för att förmå kommuner, vilka ingår i ett område som kan anses utgöra en enhet i bostadsförsörjningshänseende, att anordna gemensam bostadsförmedling för hela området. Bostadsförmedlingsutredningen bör därför närmast inrikta sitt arbete på att undersöka vilka åtgärder som erfordras härför. Finner utredningen därvid, att en effektivare bostadsförmedling inte kan åstadkommas utan att obligatorisk bostadsförmedling införes, bör utredningen vara oförhindrad att låta sina förslag omfatta även en sådan lösning. Det är emellertid angeläget, att denna i så fall inte ges en vidare omfattning än som påkallas av det angivna syftet samt att en tungrodd administrativ regleringsapparat undviks.

Enligt årets riksdagsberättelse (s. 387) beräknas utredningen slutföra sitt arbete under år 1964.

Vidare har enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 26 april 1963 tillkallats sakkunniga — *hyreslagstiftningssakkunniga* — för att utreda frågor om förenkling av hyreskontrollen och utformning av besittningsskyddet för hyresgäst i den allmänna hyreslagstiftningen. (Beträffande direktiven för utredningen hänvisas till årets riksdagsberättelse s. 62 ff).

Remissyttrandena

Den i motionen föreslagna utredningen tillstyrkes av *Utlandssvenskarnas förening*. *Statens hyresråd* uttalar som sin mening att någon ändring av hyresregleringslagstiftningen ej synes påkallad av de i motionen berörda förhållandena. *Bostadsstyrelsen* förklarar att reglerna för den statliga bostadslångivningen på intet sätt motverkar möjligheterna att återfå en tillfälligt upplåten bostad.

Utlandssvenskarnas förening framhåller betydelsen av utlandssvenskarnas möjlighet att få bostad omedelbart vid återflyttning till Sverige och anför till stöd härför bl. a. följande.

Utlandssvenskarnas stora betydelse för vårt land och dess välfärdsutveckling har vid många tillfällen och i skilda sammanhang blivit belyst och torde stå klar för varje välorienterad medborgare. Här förtjänar blott att ytterligare framhållas, att i jämförelse med de säkrare och angenämare förhållandena här hemma livs- och arbetsvillkoren för en utlandssvensk ofta är förknippade med många svårlösta problem. Den sociala omvårdnad om medborgaren, som är ett utmärkande drag i vårt nutida svenska samhälle, har emellertid medfört — eftersom denna vårdnad i stort endast kan åtnjutas vid vistelse i Sverige — att allt större tvekan numera förspörjs inför uppgifterna som utlandssvensk, ej minst bland de yngre. Som en följd härav har rekryteringen blivit allt svårare för fyllande av poster utomlands, särskilt i mera prövande regioner. De svenska exportnäringarna har redan

vid flera tillfällen med bekymmer påtalat detta förhållande. Ur dessa synpunkter är det således angeläget, att alla de åtgärder vidtagas här hemma, som kan verka uppmuntrande för utlandssvenskarna och underlätta deras verksamhet på främmande mark. Härvid måste otvivelaktigt möjligheterna att vid återflyttning från utlandet omedelbart erhålla bostad i Sverige på önskad verksamhetsort tillmätas stor betydelse. Föreningen instämmer därför livligt i motionärens förslag om utredning av hithörande förhållanden och förklarar sig beredd att vid behov medverka i en dylik.

Sedan *hyresrådet* i sitt remissyttrande berört vissa bestämmelser rörande uthyrning till underhyresgäst uttalar sig hyresrådet på följande sätt om *gällande regler och rättstillämpning i fråga om uthyrares möjlighet att förfoga över uthyrd lägenhet, när han på nytt är i behov av den som bostad.*

Enligt hyresregleringslagen äger hyresnämnd på framställning av hyresgäst ogiltigförklara uppsägning, om denna finnes strida mot god sed i hyresförhållanden eller eljest vara obillig. Nämnden äger även, då fråga är om hyresavtal som slutits för bestämd tid, förordna om förlängning av hyresförhållande, om hyresvärden vägrat hyresgästen sådan förlängning och nämnden finner hyresvärdens vägran strida mot god sed i hyresförhållanden eller eljest vara obillig.

Besittningsskyddslagen, som gäller i ort där hyresregleringslagen ej äger giltighet, bereder hyresgäst möjlighet att, då hyrestiden till följd av uppsägning eller eljest går till ända, efter domstolsprövning erhålla nytt hyresavtal. Att märka är emellertid i förevarande sammanhang att lagen ej är tillämplig på lägenhet i en- och tvåfamiljshus och ej heller i fråga om lägenhet som uthyres i möblerat skick. Enligt lagen föreligger ej rätt till nytt hyresavtal bl. a. om det icke kan anses strida mot god sed i hyresförhållanden eller vara obilligt, att hyresvärden fordrar att hyresgästen skall avflytta.

Hyresrådet, som endast har erfarenhet av hyresregleringslagens tillämpning, kan i fråga om praxis i uppsägningsmål och mål om förlängning av tidsbestämt hyresavtal anföra följande.

Hyresgästs ansökan i sådant mål har i princip ej bifallits, om parterna vid upplåtelsen överenskommit, att hyresgästen skall avflytta när uthyraren på nytt behöver taga lägenheten i anspråk såsom bostad. Den tid handläggningen av dylika mål kräver liksom intresset av att hyresgästen erhåller något rådrum för att ordna med sin avflyttning har emellertid medfört, att uthyraren icke alltid kunnat beredas tillfälle att återinflytta just vid den tidpunkt som förutsattes då överenskommelsen träffades.

Beträffande *bostadslångivningens inverkan på möjligheten till tillfällig uthyrning* gäller enligt *bostadsstyrelsen* att i de fall, där statslån utgått enligt äldre låneformer i fråga om en- och tvåfamiljshus, låntagaren skall bebo fastigheten. Då uthyrning vid tillfällig vistelse å annan ort förekommit, har länsbostadsnämnd medgivit sådan under åtminstone tre år och i av motionären åberopade fall även längre.

Utskottet

Vad beträffar möjligheten för en uthyrare att förfoga över uthyrd lägenhet, när han på nytt behöver den såsom bostad, är reglerna om tvångsförlängning av hyresförhållande i hyresregleringslagen och besittningsskyddslagen av intresse.

Enligt hyresregleringslagen äger hyresnämnd på framställning av hyresgäst ogiltigförklara uppsägning, om denna finnes strida mot god sed i hyresförhållanden eller eljest vara obillig. Nämnden äger även, då fråga är om hyresavtal som slutits för bestämd tid, förordna om förlängning av hyresförhållande, om hyresvärdens vägrat hyresgästen sådan förlängning och nämnden finner hyresvärdens vägran strida mot god sed i hyresförhållanden eller eljest vara obillig.

Besittningsskyddslagen, som gäller i ort där hyresregleringslagen ej äger giltighet, bereder hyresgäst möjlighet att, då hyrestiden till följd av uppsägning eller eljest går till ända, efter domstolsprövning erhålla nytt hyresavtal. Lagen är dock ej tillämplig på lägenhet i en- och tvåfamiljshus och ej heller i fråga om lägenhet som uthyres i möblerat skick. Enligt lagen föreligger ej rätt till nytt hyresavtal i bl. a. de fall då hyresgästens behov av lägenheten måste anses vara ringa eller då det icke kan anses strida mot god sed i hyresförhållanden eller eljest vara obilligt, att hyresvärdens fordrar att hyresgästen skall avflytta.

I motionen II:277 framhålles att förflyttningar mellan olika arbets- och uppehållsorter inom landet kan med nuvarande läge på bostadsmarknaden skapa svårartade problem. Om möjligt ännu svårare blir situationen enligt motionären för exempelvis de affärsmän, missionärer och u-landsexperter som på grund av sina arbetsuppgifter är hänvisade till att under längre eller kortare tid vistas utomlands. Om dessa landsmän inte anser sig ha råd att behålla sin bostad (lägenhet eller villa) under utlandstjänstgöringen, måste de på ena eller andra sättet avhända sig denna. På i motionen närmare anförda skäl göres nu gällande att, även om utlandssvensken sökt gardera sig genom särskilda hyresavtal med underhyresgästen, han kan komma att stå rättslös, när han önskar återfå sin bostad. Varken hyresregleringslagen eller besittningsskyddslagen ger nämligen enligt motionären det erforderliga skyddet. Motionären ifrågasätter därför möjligheten av att genom exempelvis bostadsförmedlingen garantera den utlandsanställda någon form av hyresrätt. Om denne vid avresan från riket antingen i sin egenskap av egen hyresvärd eller i samråd med hyresvärdens överlämnar hyresrätten till sin lägenhet till bostadsförmedlingsorganet, skulle han vid återkomsten vara berättigad att utan väntetid i bostadskön antingen återfå sin gamla lägenhet eller anvisas en annan likvärdig. Om han önskade återfå sin gamla lägenhet, skulle garantien betyda att den tillfällige hyresgästen omedelbart bereddes möjlighet att avflytta till annan lägenhet. Bostads-

marknaden skulle därigenom under några år få tillgång till en bostadslägenhet som kanske eljest stått tom. För lägenhetens innehavare skulle garantien betyda ökad trygghet. Under åberopande av bl. a. det anförda hemställes i motionen om utredning och förslag till sådana ändringar i hyreslagstiftningen, att bostadsförhållandena underlättas för i utlandet tjänstgörande svenska medborgare vid återvändande till hemlandet.

Såsom riksdagen uttalade år 1960 är det angeläget att utlandssvenskarnas villkor ej blir sådana att tillgodoseendet av det alltmer ökande behovet av utomlands verksamma svenskar äventyras. Vad därvid gäller frågan om möjligheten för utlandssvensken att få bostad vid hemkomsten vill utskottet till en början framhålla att bostadsförmedlingarna i bl. a. de tre största städerna i landet enligt uppgift tillämpar ett system innebärande rätt för den som vid avflyttning från landet överlämnat till bostadsförmedlingen att utse ny hyresgäst i den lämnade lägenheten, att senare vid återflyttningen återfå sin bostad eller likvärdig sådan. Vidare har statens hyresråd i sitt yttrande över motionen upplyst, att hyresgästs ansökan i uppsägningsmål och mål om förlängning av tidsbestämt hyresavtal regelmässigt ej bifallits, om parterna vid upplåtelsen överenskommit, att hyresgästen skall avflytta när uthyraren på nytt behöver ta lägenheten i anspråk som bostad. Hyresrådet anmärker dock att den tid handläggningen av dylika mål kräver liksom intresset av att hyresgästen får något rådrum för att ordna med sin avflyttning kan medföra, att uthyraren icke alltid kunnat beredas tillfälle att återinflytta just vid den tidpunkt som förutsattes då avtalet träffades. Slutligen har bostadsstyrelsen förklarat att reglerna för den statliga bostadslånegivningen på intet sätt motverkar möjligheterna att återfå en tillfälligt upplåten bostad. I enlighet med vad sålunda anförts synes den utlandsanställda, under förutsättning att han antingen låter hyra ut lägenheten genom bostadsförmedlingens försorg eller ock sluter ett tidsbestämt avtal med en tillfällig hyresgäst, kunna tillförsäkra sig bostad vid hemkomsten. I andra fall åter, såsom då den utlandsanställda vistats utrikes under längre tid och saknar byteslägenhet i hemlandet, torde problemet vara mer svårbemästrat. Att lösa detta inom hyreslagstiftningens ram synes knappast vara en framkomlig väg. Bostadsfrågan får i stället behandlas av bostadsförmedlingen i vanlig ordning, och, ehuru turordningen bland bostadssökande ej är lagligen reglerad, torde man därvid kunna räkna med att skälig hänsyn tages till den utlandsbosattes speciella situation. I sammanhanget bör emellertid även anmärkas att 1962 års bostadsförmedlingsutredning har att pröva frågor om bl. a. den tidsmässiga turordningen i bostadskön ävensom att hyreslagstiftningssakkunniga skall utreda frågor om bl. a. utformningen av besittningsskyddet för hyresgäst i den allmänna hyreslagstiftningen. Hithörande frågor kan därför förutsättas komma att i viss mån övervägas av berörda utredningar.

Med hänsyn till det sålunda anförda finner utskottet, ehuru motionens

syfte får anses vara förtjänt av beaktande, någon riksdagens åtgärd i anledning av densamma ej vara påkallad.

Utskottet får således hemställa,

att förevarande motion, II:277, icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 16 april 1964

På tredje lagutskottets vägnar:

ERIK ALEXANDERSON

Vid detta ärendes behandling har närvarit:

från första kammaren: herrar Alexanderson*, Ebbe Ohlsson, Svante Kristiansson, Åkesson, Erik Jansson, Herbert Larsson, Lennart Geijer* och Hermansson;

från andra kammaren: herrar Levin, Johansson i Torp, Nyberg, Wachtmeister*, Grebäck*, Johansson i Öckerö, Svanberg och Hammarberg.

---

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.